

165. *Viburnum opulus* L. — Kalina koralowa

Zasięg kaliny koralowej przypada głównie na kontynent europejski. Poza Europą gatunek ten występuje w północnej Turcji i na Kaukazie, a ponadto na Syberii w górnym biegu rzeki Jenisej i Angara, gdzie tworzy dużą wyspę oderwaną od zwartej europejskiej części zasięgu. Południowa granica zwartego zasięgu przebiega przez północną Hiszpanię, południową Francję oraz północne rejony Włoch i Grecji. Na północy linia zasięgu przebiega przez środkową Skandynawię i dociera tam niemal do koła podbiegunowego. Kalina koralowa jest gatunkiem zdecydowanie niżowym, a najwyższe położone jej stanowiska znane są z Alp z wysokości 1400 m n.p.m.

Systematyka *V. opulus* nie jest dotychczas całkowicie jasna. Gatunek ten bywa bowiem często ujmowany łącznie z blisko spokrewnioną północnoamerykańską kaliną — *V. trilobum* Marsh. w jeden duży amfiatlantycki gatunek z dwoma podgatunkami subsp. *opulus* i subsp. *trilobum* (Marsh.) Hultén.

W Polsce *V. opulus* występuje na terenie całego kraju, natomiast w górach rzadko przekracza wysokość 800 m n.p.m. Najwyższe w naszym kraju stanowiska podano z Bieszczadów Zachodnich — 1120 m n.p.m. (Jasiewicz, 1945, Monogr. Bot., 20), z Działów Orawskich — 900 m (Hałubek, Towpasz, 1973, Zeszyty Nauk, UJ, 316, Prace Bot., 1), z Gorców — 820 m (Kornaś, 1957, Monogr. Bot. 5), z pasma Policy — 795 m (Stuchlikowa, Stuchlik, 1962, Fragm. Flor. et Geobot., 8, 3).

Występowanie kaliny koralowej uwarunkowane jest odpowiednią żyznością i wilgotnością podłoża. Najbardziej odpowiadają jej żyzne siedliska łąk, łąk i olsów, przy czym najobficiej rośnie w sąsiedztwie różnego rodzaju cieków wodnych, na terenach zalewowych, a nawet na bagnach. Uchodzi za gatunek charakterystyczny dla zbiorowisk z rzędu *Fagetalia silvaticae* (Medwecka-Kornaś i in., 1972, w Szata roślinna Polski, 1).

Całościowe rozmieszczenie *V. opulus* w Polsce nie było dotychczas opracowane, a jedynie opublikowano mapkę rozmieszczenia tego gatunku w Karpatach polskich (Hałubek, Towpasz l. c.).

The range of *V. opulus* distribution covers primarily the European continent. Beyond Europe this species occurs in northern Turkey, on the Caucasus and also in Siberia in the upper course of the rivers Jenisej and Angara, where it forms a large outlier separated considerably from the main European part of continuous distribution. The southern limit of the continuous distribution of the species runs through northern Spain, southern France and northern regions of Italy and Greece. In the north the limit runs through central Scandinavia and almost attains there the Polar circle. Guelder rose is a decidedly lowland species, and the most elevated stands are known from the Alps at 1400 m.

The systematics of *V. opulus* is not fully clarified as yet. The species is frequently considered jointly with the closely related North American cranberry shrub — *Viburnum trilobum* Marsh. within a large amphiatlantic species with two subspecies, subsp. *opulus* and subsp. *trilobum* (Marsh.) Hultén.

In Poland *V. opulus* occurs throughout the country, while in the mountains it rarely exceeds 800 m in elevation. The most elevated stands in our country have been found in western Bieszczady at 1120 m (Jasiewicz, 1965, Monogr. Bot., 20), from the Działy Orawskie at 900 m (Hałubek, Towpasz, 1973, Zeszyty Nauk. UJ. 316, Prace Bot., 1), from Gorce at 820 m (Kornaś, 1957, Monogr. Bot., 5) and from the Polica range at 795 m (Stuchlikowa, Stuchlik, 1962, Fragm. Flor. et Geobot., 8, 3).

The occurrence of guelder rose depends on the fertility and moisture content of the soil. It is found most readily in rich oak-hornbeam forests, carrs and wet alderwoods, and it is most abundant along various streams, on flood areas and even in swamps. It is considered to be a characteristic species for associations of the order *Fagetalia silvaticae* (Medwecka-Kornaś and al., 1972, in Szata roślinna Polski, 1).

A full map of the distribution of *V. opulus* in Poland has not been prepared before, and only a map of its distribution in the Polish Carpathians has been published (Hałubek, Towpasz, l. c.).

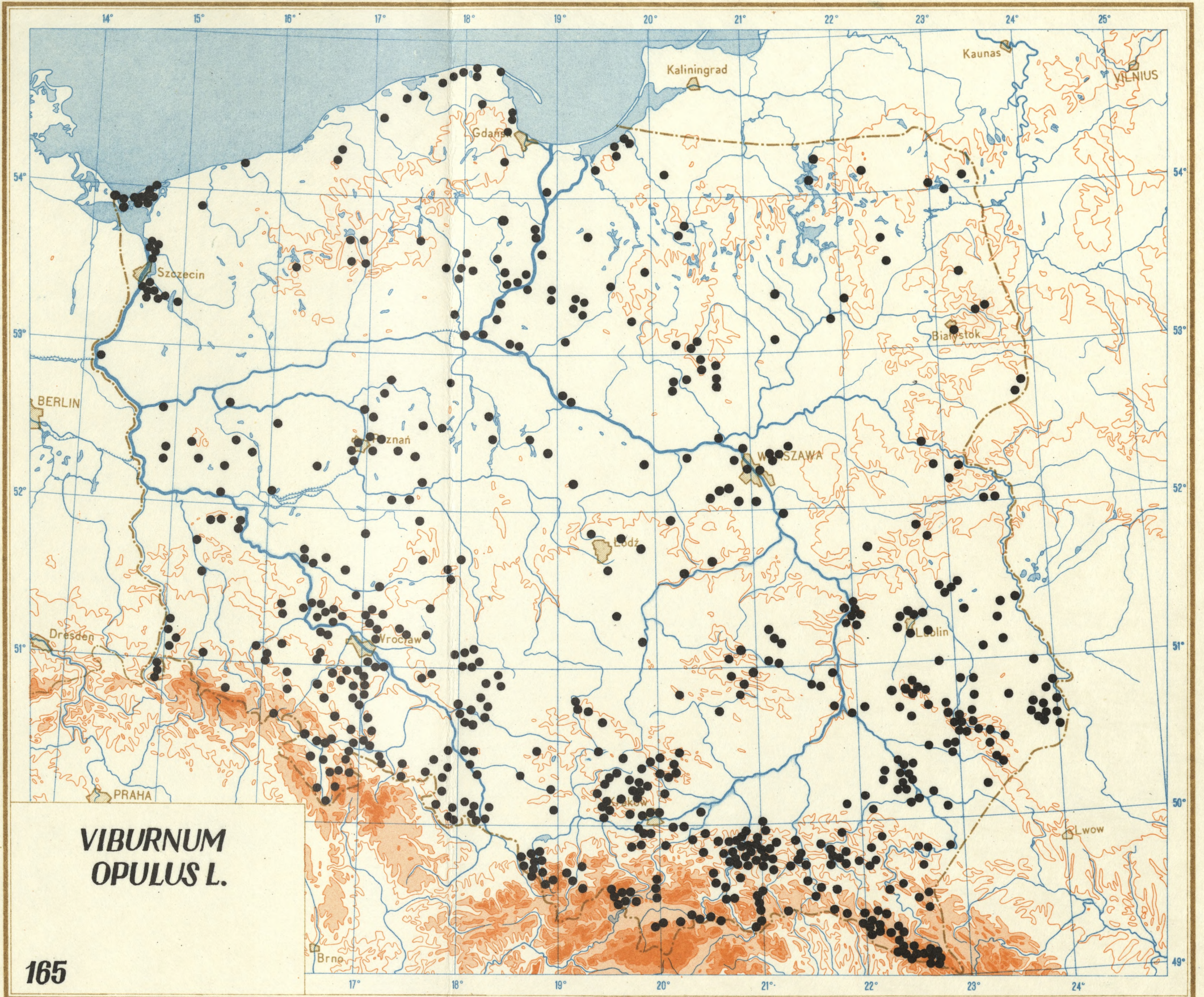
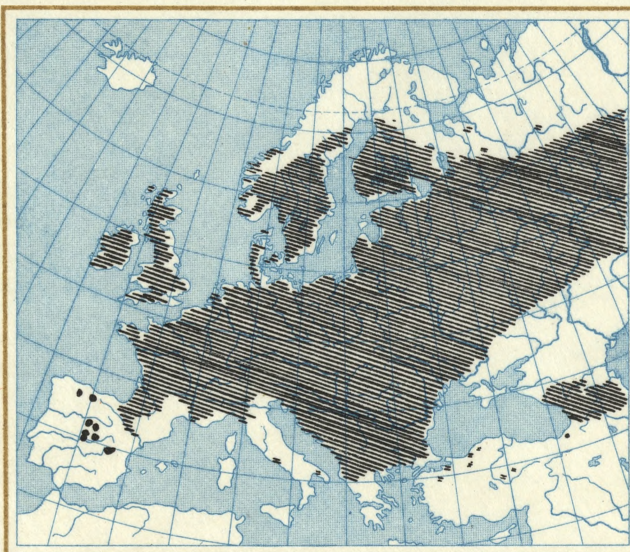
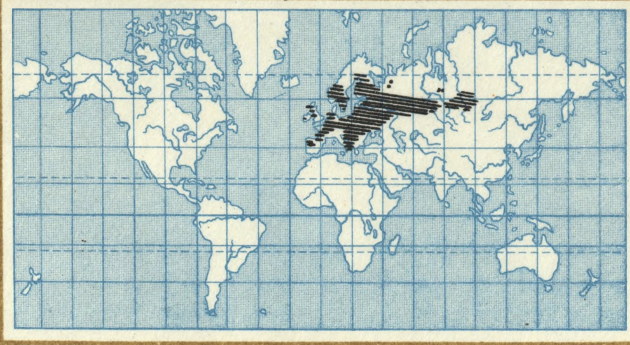
Ареал этого вида приходится в основном на европейский континент. Вне Европы он встречается в северной Турции и на Кавказе и, кроме того, в Сибири, в верхнем течении Енисея и Ангары, где образует большой „остров”, значительно отделенный от сплошной европейской части ареала. Южная граница сплошного ареала проходит через северную Испанию, южную Францию и северные районы Италии и Греции. На севере граница проходит через центральную Скандинавию, поднимаясь там почти до Северного полярного круга. Вид — отчетливо равнинный; его наиболее высоко расположенные местонахождения находятся в Альпах на 1400 м над ур. м.

Систематика калины обыкновенной до сих пор не вполне ясна, так как вид этот часто объединяется вместе с близко родственной североамериканской калиной *V. trilobum* Marsh. в один амфиатлантический вид с двумя подвидами: subsp. *opulus* и subsp. *trilobum* (Marsh.) Hultén.

В Польше распространен на территории всей страны, но в горах редко поднимается выше 800 м над ур. м. Самые высокие местонахождения, отмеченные в Польше: Западные Бешады — 1120 м (Jasiewicz, 1965, Monogr. Bot., 20), Дзялы Оравские — 900 м (Hałubek, Towpasz, 1973, Zeszyty Nauk UJ., 316, Prace Bot., 1), Горцы — 820 м (Kornaś, 1957, Monogr. Bot., 5), Пасьма Полицы — 795 м (Stuchlikowa, Stuchlik, 1962, Fragm. Flor. et Geobot., 8, 2).

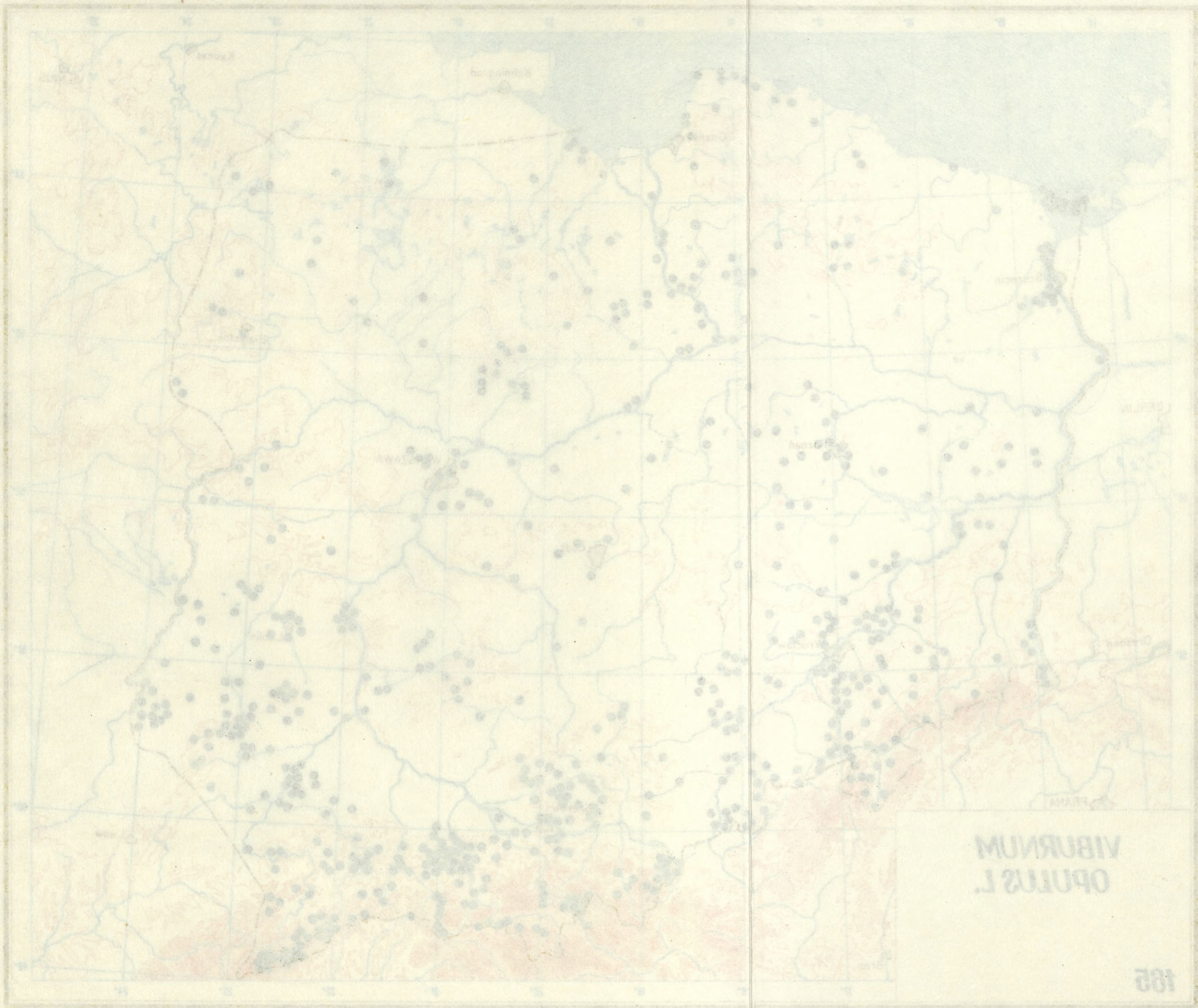
Калина обыкновенная приурочена к плодородным и достаточно увлажненным почвам. Больше всего ей соответствуют плодородные местообитания грондов, заливных лугов и ольшанников, причем обильнее всего растет по соседству с проточной водой, на заливных участках и даже на болотах. Считается характерным видом для сообществ из отряда *Fagetalia silvaticae* (Medwecka-Kornaś i in., 1972, Szata roślinna Polski, 1).

Распространение калины обыкновенной в Польше до сих пор не было обработано. Была опубликована только небольшая карта его распространения в польских Карпатах (Hałubek, Towpasz, l. c.).

**VIBURNUM
OPULUS L.**

165

OPUNTIA
VIBURNUM

185